

2. Галумов Э. А. ИнфокOLONIALИзм / Э. А. Галумов. – М.: Изд-во «Известия» Управление делами Президента Российской Федерации, 2007. – 200 с.
3. Жутова І. Мартін Лібіцкі: «Що таке інформаційна війна?» [Електронний ресурс]. – <http://viysko.com.ua/tehnologiji-voyen/martin-libiki-shho-take-informacijna-vijna/>
4. Інформаційне суспільство: аналіз політичних аспектів зарубіжних концепцій: Монографія / О. В. Картунов, О. О. Маруховський. – К.: Університет економіки та права «Крок», 2012. – 344 с.
5. Картунов О. Ідеї майбутнього інформаційного суспільства та суспільства знань у творчій спадщині Френсіса Бекона [Електронний ресурс]. – <http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=1&n=67&c=1530>
6. Маруховський О. Витоки концепцій інформаційного суспільства та суспільства знань [Електронний ресурс]. – <http://social-science.com.ua/article/92>
7. Масуда Й. Комп'ютопія / Перекл. з англ. В. Ляха // Філософська і соціологічна думка. – 1993. – №6. – С.36–50.
8. Монтескє Ш. Избранные произведения / Ш. Монтескє. – М.: Госполитиздат, 1995. – 800 с.
9. Най С. Джозеф Будуще власти / С. Джозеф Най; пер. с англ. В. Н. Верченко. – М.: АСТ, 2014. – 444 с.
10. Martin C. Libicki What is information warfare? / Martin C. Libicki. – Washington, 1995. – 104 p.
11. Robert Pinter. Information Society From Theory to Political Practice. Courbook / Condolat – Uj Mandatum, Budapest 2008. – 245 p.
12. Tapscott D. Growing Up Digital: The Rise of the Net Generation [Електронний ресурс]. – http://www.ncsu.edu/meridian/jan98/feat_6/digital.html

References

1. Vernadskyi V. Y. Nauchnaia zhyzn kak planetarnoe yavlenye. – М.: Nauka, 1991. – С.27–28, 82, 44. ...108.
2. Halumov E. A. Infokolonyalizm / Je. A. Halumov. – М.: Изд-во «Izvestiya» Upravlenye delamy Prezydenta Rossyiskoi Federatsyy, 2007. – 200 s.
3. Zhutova I. Martin Libitski: «Shcho take informatsiina viina?» [Elektronnyi resurs]. – <http://viysko.com.ua/tehnologiji-voyen/martin-libiki-shho-take-informacijna-vijna/>
4. Informatsiine suspilstvo: analiz politychnykh aspektiv zarubizhnykh kontseptsii: Monohrafiia / O. V. Kartunov, O. O. Marukhovskiy. – К.: Universtet ekonomiky ta prava «Krok», 2012. – 344 s.
5. Kartunov O. Idei pryideshnoho informatsiinoho suspilstva ta suspilstva znan u tvorchii spadshchyni Frensis Bekona [Elektronnyi resurs]. – <http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m=1&n=67&c=1530>
6. Marukhovskiy O. Vytoky kontseptsii informatsiinoho suspilstva ta suspilstva znan [Elektronnyi resurs]. – <http://social-science.com.ua/article/92>
7. Masuda Y. Komp'iutopiia / Perekl. z anhl. V. Liakha // Filsofska i sotsiologichna dumka. – 1993. – №6. – С.36–50.
8. Monteske Sh. Izbrannye proyzvedeniya / Sh. Monteske. – М.: Hopolityzdat, 1995. – 800 s.
9. Nai S. Dzhofez Budushchee vlasty / S. Dzhofez Nai; per. s anhl. V. N. Verchenko. – М.: AST, 2014. – 444 s.
10. Martin C. Libicki What is information warfare? / Martin C. Libicki. – Washington, 1995. – 104 p.
11. Robert Pinter. Information Society From Theory to Political Practice. Courbook / Condolat – Uj Mandatum, Budapest 2008. – 245 p.
12. Tapscott D. Growing Up Digital: The Rise of the Net Generation [Elektronnyi resurs]. – http://www.ncsu.edu/meridian/jan98/feat_6/digital.html

Valiushko I. O., Ph.D student of Diplomatic Academy of Ukraine (Ukraine, Kyiv), ivannavaljushko@gmail.com

The alarmist aspects of information society theories

The article analyzes the main alarmist aspects of information society, determine the nature of information and its role in social and political processes. Based on the review of different concepts of the information society, the article reveals its main threat and danger of its usage in destructive purposes. It is also actualized the issue of information warfare being conducted with the use of electronic means that control the various information streams and affect the consciousness and behavior of top officials, population and army combatants. The article aim is to explore the basic concepts of the information society within alarmist approach and identify the main types of potential threats that could occur in the information society. In the study used the following methods: historical method, comparative method and principle of typology;

system approach, methods of analysis and synthesis.

Keywords: information, concept, information society, post-industrial society, theory information society, information technology, information warfare, information security.

Valiushko I. A., аспирантка, Дипломатическая академия Украины при МИД Украины (Украина, Киев), ivannavaljushko@gmail.com

Alarmist aspects of theories of information society

Проанализированы основные алармистские аспекты информационного общества. Определяется суть информации и ее роль в социальных и политических процессах. На основе обзора различных концепций информационного общества, раскрыты основные его угрозы, отмечается опасность использования информации в деструктивных целях. Также статья актуализирует вопрос информационных войн, ведущихся с применением электронных средств, которые контролируют различные информационные потоки и влияют на сознание и поведение руководства, населения и армии воюющих сторон. Целью статьи является исследовать основные концепции информационного общества в рамках алармистского подхода, а также определить основные виды потенциальных опасностей, которые могут иметь место в информационном обществе. При исследовании применялись следующие методы: исторический метод, сравнительный метод и принцип типологизации, системный подход, методы анализа и синтеза.

Ключевые слова: информация, концепция, информационное общество, постиндустриальное общество, информационные технологии, информационные войны, информационная безопасность.

* * *

УДК 321.01

Король А.,
аспірант, Національний педагогічний університет
ім. М. П. Драгоманова (Україна, Київ),
gileya.org.ua@gmail.com

ІНФОРМАЦІЙНІ СТАНДАРТИ В СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ
МІЖНАРОДНИХ ЗНОСИН

Аналізується роль інформаційного ресурсу в інтенсифікації та демократизації системи міжнародних зносин; підкреслюється, що завдяки інформаційній революції, що розгортається на тлі процесів глобалізації, можна говорити про те, що міжнародні зносини вступають у нову, більш активну й розгалужену стадію; інформаційний прес набуває в сучасних міжнародних зносинах пріоритетне значення, дає підстави віднести інформацію до розряду факторів, що визначають корінні соціальні зміни в сучасному світі; разом з тим, можливості сучасного інформаційного суспільства не завжди піддаються точному прогнозу, що потребує більш глибокого порозуміння (та узгодження дій) між дипломатами, політиками та міжнародними організаціями.

Ключові слова: людина, політика, міжнародні зносини, культура, інформаційні ресурси, демократія.

Становлення інформаційного суспільства має комплексний характер, покладає завдання створення та впровадження інформаційних систем (комплексів) у всі сфери суспільної життєдіяльності. Не є винятком і система міжнародних зносин. Феномен інформаційзації все більш активно проникає в цю сферу, обумовлює її трансформацію як з точки зору технічного супроводу, так і в частині зміни їх принципового характеру і суті. Зупинимось на розгляді цих питань більш детально. Насамперед варто розкрити зміст поняття інформаційного ресурсу системи міжнародних зносин. Воно є складником більш загального поняття “інформаційний ресурс”, зміст якої охоплює певну сукупність документів в інформаційних системах, сукупність даних, організованих для ефективного отримання достовірної інформації [1, с. 7].

При цьому варто враховувати, у якому саме значенні вживається поняття інформаційного ресурсу. На думку Р. Марутян, у широкому значенні інформаційний ресурс – це важливий засіб, джерело соціального розвитку і прогресу, який актуалізується в людській діяльності та ефективно використовується в якості інструмента

соціальних перетворень. У вузькому значенні – це продукт виробництва й обміну, об'єкт протиборства, суперництва, сировина для цілеспрямованої соціально-економічної діяльності людини, під час якої створюється інформаційний (інтелектуальний) продукт, задовольняються потреби та інтереси людини [2].

Зміст інформаційного ресурсу дослідники розглядають у двох аспектах – як процес поступового розвитку інформаційної сфери та як продукт (об'єкт) інтелектуальної праці людини. Зміст інформаційного ресурсу – це внутрішній стан, сукупність процесів, що характеризують взаємодію їх компонентів між собою і середовищем та зумовлюють їхнє існування та розвиток. У цьому розумінні зміст інформаційних ресурсів є процесом творення та відтворення інформаційної сфери. Отже, зміст інформаційного ресурсу – це система чи сукупність засобів задоволення інформаційних потреб людини. Як будь-яка система, інформаційні ресурси та інформаційна інфраструктура, постійно змінюються, відповідно змінюється їх зміст. Інформаційним ресурсом є лише та інформація, що актуалізована в суспільстві – використана й ефективно реалізована, інформація, яка входить у систему людської діяльності, має практичне значення у соціальному житті (там же). Зокрема, незаперечним є значення інформаційних ресурсів у сфері міжнародних зносин, яка внаслідок стрімкої динаміки свого розвитку потребує постійного залучення нової інформації.

Важливим результатом інформатизації життя суспільства є значно більш інтенсивна, швидка й ефективна взаємодія, обмін даними між суб'єктами. Тому інформаційні ресурси, які формуються в суспільстві у дедалі більшому обсязі, і підвищення темпів їх споживання в системах управління усіма сферами життєдіяльності суспільства за допомогою соціально-інформаційних технологій є головними ознаками інформаційного суспільства, ключовими факторами оптимізації його розвитку [3, с. 430]. Це повною мірою стосується такої важливої сфери розвитку суспільства, як система міжнародних зносин, роль якої в умовах глобалізації стає все більш важливою.

Від ставлення суспільства до специфічного інформаційного ресурсу залежать перспективи інтеграції до глобальної інформаційної інфраструктури. Усвідомлення вирішальної ролі інформаційного ресурсу державами, що прагнуть інтегруватися у світове інформаційне співтовариство в найближчому майбутньому, стає важливою передумовою здійснення інтеграційних процесів. Становлення інформаційного суспільства супроводжується потужним соціальним замовленням на ринку інформаційних послуг. Нове інформаційне середовище стає природним середовищем для людей. Глобальний інформаційний простір як якісно нове середовище функціонування й розвитку міжнародних відносин, органічно містить у собі економічні, політичні, соціальні й культурні процеси, а самі інформаційні технології стають значною змістовною характеристикою цих процесів, створюють принципово нові умови функціонування й розвитку інформаційних ресурсів [2].

Значення інформаційного ресурсу знаходить вияв у дедалі ширшому використанні інформації, спрощенні умов доступу до баз та потоків даних, що вводить відповідний інструментарій доступу в систему фундаментальних цінностей людства. Інформатизація

є основним предметним наповненням економічної діяльності в суспільстві майбутнього, вона зумовлює нові цінності культури, формує зміст життя окремих людей, докорінно змінює соціальну інфраструктуру, механізм міжнародних зносин [4].

Як зауважує О. Скаленко, людські спільноти як у цивілізаційних, так і у національних вимірах формуються, існують, розвиваються й удосконалюються на основі саме інформаційного ресурсу як глобально ключових, об'єктивно орієнтуючих знань про закономірності перебігу природних процесів. З урахуванням актуально існуючих реалій і тенденцій розвитку людство взагалі, як і кожне людське суспільство, має чіткий фундаментальний вимір – воно за своєю сутністю є глобально-інформаційним. На думку дослідника, життєглобалізуючий інформаційний ресурс в сучасному світі використовується незрівнянно інтенсивніше, динамічніше, ніж на попередніх етапах розвитку людства. Тому об'єктивно закономірно змінюються та прискорюються процеси інформаційного обміну, практично змістовного використання цього ресурсу в усіх без винятку процесах соціально-економічної діяльності й розвитку, зокрема – у сфері міжнародних зносин [5, с. 382].

Незалежно від конкретного змісту інформаційних ресурсів, їм притаманні одна або декілька характеристик з наведених нижче: інформаційні ресурси визнаються цінними для певного кола суб'єктів; їх неможливо замінити без затрат коштів, часу, інших ресурсів або їх поєднання; за відсутності інформаційних ресурсів виникає загроза для основної діяльності [6, с. 58].

У сфері міжнародних зносин інформаційні ресурси є ключовим складником системи міжнародної інформації. Поняття міжнародної інформації в широкому значенні охоплює інформацію, що циркулює між державами і використовується у керуванні міжнародними процесами. У вузькому значенні міжнародна інформація – це інформація, що відбиває взаємовідносини держав. До головних видів міжнародної інформації належать: економічна, політична (дипломатична), правова, науково-технічна, естетична, історична, спортивна [7, с. 301].

Відповідно міжнародні інформаційні ресурси можуть бути визначені як інформаційні ресурси, що підлягають юрисдикції міжнародного законодавства, є доступними для суб'єктів інформаційних та інформаційно-інфраструктурних зносин, зміст яких розкривають названі вище види міжнародної інформації. Інформаційні ресурси як стратегічна категорія міжнародних зносин визначають роль і місце кожної держави у світовій ієрархії, тому проблема міжнародного співробітництва в інформаційній сфері нині набуває глобального значення.

Інформаційний фактор постає ключовим чинником міжнародних впливів, інструментом дипломатії та глобальної стратегії світового порядку. Інформаційна та комунікаційна революція суттєво змінюють усі аспекти міжнародного співробітництва. Їх вплив є особливо помітним у ставленні до інформації, у методах прийняття рішень, у засобах та характері управління. Інформація нині є рушійною силою, яка сприяє порозумінню між різними культурами і розширенню участі людей у прийнятті рішень, що впливають на їхнє життя [8, с. 351].

Зовнішньополітична інформаційно-пропагандистська діяльність кожної держави охоплює декілька складових, а саме: інформацію в її зовнішньополітичному застосуванні;

основні державні, громадські, приватні структури, що забезпечують таке функціонування інформації в системі міжнародних зносин; функціонування механізмів зовнішньополітичної інформаційно-пропагандистської роботи і державних структур, що забезпечують цю діяльність [9, с. 5].

Таке визначення узгоджується з розумінням дослідниками інформаційної складової системи існування людського співтовариства на сучасному етапі як одного з основних елементів цієї системи. Інформаційні цінності охоплюють не лише різні відомості, документи, але й комунікації, засоби організації громадського життя, приведені до просторової впорядкованості соціокультурного середовища. Інформаційні ресурси нині стають головним предметом і продуктом праці в інформаційній економіці, важливим чинником створення глобального суспільства [10, с. 52].

Відповідно поняття інформаційного ресурсу системи міжнародних зносин є складним і багатоаспектним. Як зазначає О. Петкова, у політичній науці уявлення про суперечливу природу інформаційного ресурсу відображають зростання обсягу, ускладнення й впливу інформаційних технологій, зокрема, всеохоплюючої інформатизації всіх сфер життєдіяльності світової спільноти на міжнародну політику та політичне позиціонування держав у глобальному інформаційному середовищі. Основними ознаками сучасного високотехнологічного суспільства дослідниця визначає: заміну інформацією, інформаційними потоками й технологіями реальних товарів, грошей; роботу з обслуговування інформації в усіх її проявах як один з основних видів зайнятості в інформаційному високотехнологічному суспільстві; зміщення акцентів у соціальній організації з виробничої й економічної сфери в культурну сферу й сферу інформаційної оснащеності, доступність не тільки інформації, але й знань; трансформацію політики у рольову форму, у сферу телекомунікацій; зростання загрози різних соціальних патологій, зумовлених маніпуляціями з інформацією [11, с. 7].

Тому в межах нашої роботи розгляд ролі інформаційних технологій збору та використання міжнародної інформації у сучасних міжнародних зносинах набуває актуальності як з теоретичної, так і з практичної точки зору. Зокрема, у резолюції №120 Асамблеї Ради Європи "Про вплив нових комунікативних та інформаційних технологій на демократію" (1997 р.) зазначено, що розвиток та масове застосування нових комунікативних та інформаційних технологій дасть реальну соціальну вигоду. Такі технології мають сприяти користуванню громадянами їх свободами, підвищувати рівень їх самореалізації, спонукати їх до активнішої участі у громадських справах, стимулювати економічний розвиток і зайнятість, заохочувати соціальний та культурний розвиток, удосконалювати освіту й здобуття знань. Їх потрібно використовувати в інтересах людини, соціального прогресу, демократії та миру [12, с. 108]. З цього приводу дослідники зазначають: "Ми рухаємося до зовсім іншої структури сил, що розділяє світ на три чітко визначені протилежні ворогуючі цивілізації. Символ першої, як і колись – мотика, другої – конвеєр, третьої – комп'ютер. Народи цивілізації третьої хвили продають або подають у формі гуманітарної допомоги інформацію та нововведення, менеджмент, нові технології та програмне забезпечення усім іншим народам світу" [13, с. 22].

Інформаційні технології, що все ширше застосовуються у системі міжнародних зносин, кардинальним чином змінюють повсякденне життя мільйонів людей. Вони привносять зміни не тільки до внутрішньої політики різних за рівнем розвитку країн світу, але й у міжнародні зносини між цими країнами, змінюючи роль, яку відіграють у світовій системі міжнародні організації, суспільні рухи, фінансові групи, злочинні організації та окремі особи [14, с. 245]. Теоретичне осмислення сучасних міжнародних зносин без урахування ролі нових інформаційних технологій збору та використання міжнародної інформації стає просто неможливим.

Подібні якісні зміни безпосередньо впливають на процес вироблення зовнішньополітичних рішень. Аналітики, які вирішують конкретні міжнародні проблеми, нині постійно зустрічаються з наслідками інформаційної революції не тільки при вивченні певного питання міжнародного життя: інформаційні технології якісно змінюють саму аналітичну працю дослідників-міжнародників. Усвідомлення природи таких змін є необхідною передумовою для вирішення практично будь-якого прикладного завдання. Для цього, по-перше, варто визначити вплив нових інформаційних технологій на сучасні міжнародні зносини (зокрема, на зміну ролі держави в міжнародних зносинах, у формах міжнародного конфлікту). По-друге, потрібно усвідомлювати, які зміни нові інформаційні технології вносять до процесу дослідження міжнародних зносин [15, с. 167].

У наш час інформація в основній своїй масі є продуктом даних, зібраних електронними сенсорами. Електронні засоби зв'язку розширюють зону, в якій є можливим своєчасний обмін інформацією. Програмне забезпечення для обробки даних і апаратна частина також розвиваються швидкими темпами. Інтернет створив безпрецедентну потребу в постійному швидкому обміні інформацією у військовому, урядовому і приватному секторах. Подібні якісні зміни в процесах збору даних, їх переробки в інформацію і поширенні цієї інформації складають основу так званої інформаційної революції. У сфері міжнародних зносин інформація зараз є стратегічним ресурсом, який має використовуватися ефективно для того, щоб досягнути переваги [16].

Унаслідок того, що інформація відіграє таку важливу роль, будь-яка дія в інформаційній сфері може мати наслідки для матеріальної сфери (сировина, персонал, фінанси) та для духовної сфери (система переконань). Інформаційні технології збору та використання міжнародної інформації роблять оточення, в якому ведуться міжнародні зносини, більш динамічним і непередбачуваним. Їх застосування робить національні економіки більш чутливими до глобального розвитку, підвищує культурну і політичну свідомість частини світового населення, і водночас активізує радикальні рухи, які підштовхують світову фрагментацію й дестабілізацію. Технології інформаційної ери можуть представити результати військових дій (малих або великих) глобальній аудиторії майже негайно. Образи війни та миру – реальні або створені – можуть впливати на національну волю та громадську думку ще до того, як аудиторія перевірить їх автентичність [17, с. 24].

У зв'язку з застосуванням інформаційних технологій збору та використання міжнародної інформації змінюється сам предмет міжнародних зносин, оскільки якісні новації змінюють і процес прийняття зовнішньополітичних

рішень. Новітні технології трансформують зносини між державами, сприяють виходу на міжнародну арену нових акторів: суспільних рухів, фінансових груп та релігійно-політичних спільнот [18, с. 8]. Сучасні процеси інформатизації суспільства призводять до зміни структури і технології влади, перерозподілу впливу на користь тих, хто керує інформаційними потоками та ресурсами.

Інформаційні потоки нині виходять за межі національного суверенітету й інтегруються у світовий інформаційний простір, чому значною мірою сприяє вдосконалення в ході інформаційної революції комунікаційних систем і способів використання космічного простору для передачі інформації. Удосконалення комп'ютерних мереж і супутникового зв'язку дає змогу досягти більш високого рівня взаємодії й оперативності, тобто – конкурентоспроможності. Інтенсивний розвиток нових інформаційних і телекомунікаційних технологій збору та використання міжнародної інформації надає принципово нову якість трансграничному інформаційному обміну, стає рушійною силою економічних, політичних, соціальних змін у світі. Він справляє значний вплив на зносини як між країнами на світовому рівні, так і між іншими членами інформаційного суспільства [19].

Завдяки інформаційній революції, що розгортається на тлі процесів глобалізації, можна говорити про те, що міжнародні зносини вступають у нову стадію. Інформаційний прес набуває в сучасних міжнародних зносинах пріоритетне значення, що дає всі підстави віднести інформацію до розряду факторів, що визначають корінні соціальні зміни в сучасному світі. З другого боку, можливості сучасного інформаційного суспільства не завжди піддаються точному прогнозу, що скерує дії політиків і міжнародних організацій. Це призводить до того, що Інтернет-простір поступово стає головним актором в міжнародних зносинах [20].

Масове впровадження нових технологій збору та використання міжнародної інформації дає змогу миттєво передавати інформацію на великі відстані. Природно, ці нові обставини створюють нові проблеми для дипломатичної служби. В першу чергу – це необхідність швидко освоювати ці технології (наприклад, робота в Інтернеті або інформаційному кіберпросторі). Не варто забувати і про ті канали передачі й здобуття інформації, яке нині прийнято вважати традиційними. Йдеться як про електронні ЗМІ (телебачення, радіомовлення), так і про друковані (газети, журнали, книги). Крім того, у системі міжнародних зносин, навіть в умовах сучасного масштабного інформаційного стрибка, зберігає велику значущість такий канал здобуття інформації, як безпосереднє людське спілкування (колективне й індивідуальне).

Список використаних джерел

1. Запорожець О.Ю. Міжнародна інформація. Конспект лекцій / О.Ю. Запорожець. – К. : Центр вільної преси, 2010. – 38 с.
2. Марутян Р. Інформаційні ресурси у системі забезпечення національної безпеки [Електронний ресурс] / Р. Марутян. – Режим доступу : http://www.dsaua.org/index.php?option=com_content&view=article&id=114%3A2010-11-30-17-18-49&catid=66%3A2010-12-13-08-48-53&Itemid=90&lang=uk.
3. Семенов О. Інформація / О. Семенов // Всемирная энциклопедия: Философия. – М. : АСТ; Мн. : Харвест, Современный литератор, 2001. – С. 428–430.
4. Новицький В. Інформаційні ресурси та їх роль у трансформації соціальних систем та конкурентного середовища

[Електронний ресурс] / В. Новицький. – Режим доступу : <http://soskin.info/ea/2008/7-8/200818.html>.

5. Скаленко О.К. Глобально-системний вимір національних інтересів України / О.К. Скаленко // Науковий вісник Дипломатичної академії України. – 2009. – Вип. 15. – С. 377–384.

6. Симонов С.В. Технологии и методики классификации информационных ресурсов / С.В. Симонов // Труды ИСА РАН. – 2006. – Т. 27. – С. 58–73.

7. Шемятенков В.Г. Европейская интеграция / В.Г. Шемятенков. – М. : Международные отношения, 2003. – 400 с.

8. Капінус О. Міжнародні організації у системі сучасних інформаційних відносин / О. Капінус // Вісник Львівського університету. – Серія міжнародні відносини. – 2008. – Вип. 25. – С. 351–358.

9. Шадский А.В. Информационное обеспечение внешнеполитической деятельности России (анализ, современность и перспективы) : автореф. дис. ... канд. полит. наук : 23.00.04 / А.В. Шадский ; Дипломатическая академия МИД России. – М., 2004. – 26 с.

10. Аникин В.И. Теория и практика управления во внешнеполитической деятельности: Учебник / В.И. Аникин. – М. : Научная книга, 1999. – 180 с.

11. Петкова О.В. Політичні імперативи позиціонування України в міжнародному інформаційному просторі: автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.04 / О.В. Петкова ; Інститут світової економіки і міжнародних зносин НАН України. – К., 2010. – 18 с.

12. Дорош Л. Інформаційно-психологічна безпека особи, суспільства та держави: новітні виклики міжнародній безпеці / Л. Дорош // Українська національна ідея: реалії і перспективи розвитку. – 2013. – Вип. 25. – С. 107–112.

13. Тоффлер Е. Створення нової цивілізації. Політика третьої хвилі / Е. Тоффлер, Х. Тоффлер // Часопис "Т". – 2000. – №19. – С. 21–25.

14. Шемятенков В.Г. Европейская интеграция / В.Г. Шемятенков. – М. : Международные отношения, 2003. – 400 с.

15. Мадіссон В.В. Сучасна українська геополітика: Навч. посібник / В.В. Мадіссон, В.А. Шахов. – К. : Либідь, 2003. – 176 с.

16. Піскун О.О. Роль міжнародної інформації як важлива складова міжнародних відносин [Електронний ресурс] / О.О. Піскун, Р.О. Шмерльов. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/31_PRNT_2010/Economics/73985.doc.htm.

17. Мадіссон В.В. Сучасна українська геополітика: Навч. посібник / В.В. Мадіссон, В.А. Шахов. – К. : Либідь, 2003. – 176 с.

18. Зінько С.Ю. Країни Близького Сходу в сучасних міжнародних інформаційних відносинах: Монографія / С.Ю. Зінько. – Львів : Ліра-Прес/ 2009. – 364 с.

19. Шариков П.А. Развитие информационных ресурсов как фактор американского могущества в современном мире [Електронний ресурс] / П.А. Шариков. – Режим доступу : <http://www.rusos.ru/?act=read&id=153>.

20. Сурма І. Глобальний наднаціональний актор міжнародних відносин і його соціальна філософія [Електронний ресурс] / І. Сурма. – Режим доступу : http://www.perspektivy.info/table/globalnyj_nadnacionalnyj_aktormezhdunarodnyh_otnoshenij_i_jego_socialnaja_filosofija_2013-10-24.htm.

References

1. Zaporozhets' O.Yu. Mizhnarodna informatsiya. Konspekt lektsiy / O.Yu. Zaporozhets'. – K. : Tsentr vil'noyi presy, 2010. – 38 s.
2. Marutyanyan R. Informatsiyeni resursy u systemi zabezpechennya natsional'noyi bezpeky [Elektronnyy resurs] / R. Marutyanyan. – Rezhym dostupu : http://www.dsaua.org/index.php?option=com_content&view=article&id=114%3A2010-11-30-17-18-49&catid=66%3A2010-12-13-08-48-53&Itemid=90&lang=uk.
3. Semenov O. Ynformatsyya / O. Semenov // Vsemyrnaya entsyklopedyya: Fylosofyya. – M. : AST; Mn. : Kharvest, Sovremennyy lyterator, 2001. – S. 428–430.
4. Novyts'kyi V. Informatsiyeni resursy ta yikh rol' u transformatsiyi sotsial'nykh system ta konkurentnoho seredovyshcha [Elektronnyy resurs] / V. Novyts'kyi. – Rezhym dostupu : <http://soskin.info/ea/2008/7-8/200818.html>.
5. Skalenko O.K. Hlobal'no-systemnyy vymir natsional'nykh interesiv Ukrayiny / O.K. Skalenko // Naukovyy visnyk Dyplomatychnoyi akademiyi Ukrayiny. – 2009. – Vyp. 15. – С. 377–384.
6. Symonov S.V. Tekhnolohyy u metodyky klasyfykatsyy ynformatsyonnykh resursov / S.V. Symonov // Trudy YSA RAN. – 2006. – T. 27. – S. 58–73.
7. Shemyatenkov V.H. Evropeyskaya yntehratsyya / V.H. Shemyatenkov. – M. : Mezhdunarodnye otnoshenyya, 2003. – 400 s.

8. Kapinus O. Mizhnarodni orhanizatsiyi u systemi suchasnykh informatsiynykh vidnosyn / O. Kapinus // Visnyk L'vivs'koho universytetu. – Seriya mizhnarodni vidnosyn. – 2008. – Vyp. 25. – С. 351–358.

9. Shadskyy A.V. Ynformatsyonnoe obespechenye vneshnepolytycheskoy deyatel'nosti Rossyy (analiz, sovremennost' u perspektivy) : avtoref. dyss. ... kand. polyt. nauk : 23.00.04 / A.V. Shadskyy ; Dyplomatycheskaya akademya MYD Rossyy. – M., 2004. – 26 s.

10. Anykyn V.Y. Teorya y praktyka upravlenyya vo vneshnepolytycheskoy deyatel'nosti : Uchebnyk / V.Y. Anykyn. – M. : Nauchnaya knyha, 1999. – 180 s.

11. Petkova O.V. Politychni imperatyvy pozytsionuvannya Ukrayiny v mizhnarodnomu informatsionomu prostori : avtoref. dys. ... kand. polit. nauk : 23.00.04 / O.V. Petkova ; Instytut svitovoyi ekonomiky i mizhnarodnykh znosyn NAN Ukrayiny. – K., 2010. – 18 s.

12. Dorosh L. Informatsiyno-psykholohichna bezpeka osoby, suspil'stva ta derzhavy: novitni vykyky mizhnarodni bezpetsi / L. Dorosh // Ukrayins'ka natsional'na ideya: realiyi i perspektivy rozvytku. – 2013. – Vyp. 25. – С. 107–112.

13. Toffler E. Stvorennya novoyi tsyvilizatsiyi. Polityka tret'oyi khyvli / E. Toffler. Kh. Toffler // Chasopys "Yi". – 2000. – #19. – С. 21–25.

14. Shemyatenkov V.H. Evropeyskaya yntehratsyya / V.H. Shemyatenkov. – M. : Mezhdunarodnye otnoshenyya, 2003. – 400 s.

15. Madisson V.V. Suchasna ukrayins'ka heopolityka: Navch. posibnyk / V.V. Madisson, V.A. Shakhov. – K. : Lybid', 2003. – 176 s.

16. Piskun O.O. Rol' mizhnarodnoyi informatsiyi yak vazhlyva skladova mizhnarodnykh vidnosyn [Elektronnyy resurs] / O.O. Piskun, R.O. Shmerkhl'ov. – Rezhym dostupu : http://www.rusnauka.com/31_PRNT_2010/Economics/73985.doc.htm.

17. Madisson V.V. Suchasna ukrayins'ka heopolityka: Navch. posibnyk / V.V. Madisson, V.A. Shakhov. – K. : Lybid', 2003. – 176 s.

18. Zin'ko S.Yu. Krayiny Blyz'koho Skhodu v suchasnykh mizhnarodnykh informatsiynykh vidnosynakh: Monohrafiya / S.Yu. Zin'ko. – L'viv : Liha-Pres/ 2009. – 364 s.

19. Sharykov P.A. Razvytye ynformatsyonnykh resursov kak faktor amerykansko mohushchestva v sovremennom myre [Elektronnyy resurs] / P.A. Sharykov. – Rezhym dostupu : <http://www.rusus.ru/?act=read&id=153>.

20. Surma Y. Hlobal'nyy nadnatsional'nyy aktor mezhdunarodnykh otnoshenyy u eho sotsyal'naya fylosofiya [Elektronnyy resurs] / Y. Surma. – Rezhym dostupu : http://www.perspektivy.info/table/globalnyj_nadnatsionalnyj_aktor_mezhdunarodnyh_otnoshenij_i_ego_socialnaya_filosofija_2013-10-24.htm.

Korol A., post-graduate student, National pedagogical university, is the name of M. P. Drahomanov (Ukraine, Kyiv), gileya.org.ua@gmail.com

Information standards in the modern system of international relations

The role of information resources in the intensification and democratization of international relations; stresses that due to the information revolution that is unfolding against the backdrop of globalization, we can say that international relations enter a new, more active and extensive stage; Press information acquired in contemporary international relations priority gives grounds include information classified as factors determining the fundamental social changes in modern world; However, the possibilities of modern information society is not always amenable to accurate prediction, which requires a deeper understanding (and coordination) between diplomats, politicians and international organizations.

Keywords: people, politics, international relations, culture, information resources, democracy.

Король А., аспирант, Национальный педагогический университет им. М. П. Драгоманова (Украина, Киев), gileya.org.ua@gmail.com

Информационные стандарты в современной системе международных отношений

Анализируется роль информационного ресурса в интенсификации и демократизации системы международных отношений; подчеркивается, что благодаря информационной революции, которая развивается на фоне процессов глобализации, можно говорить о том, что международные отношения вступают в новую, более активную и разветвленную стадию; информационный пресс приобретает в современных международных отношениях приоритетное значение, дает основания отнести информацию к разряду факторов, определяющих коренные социальные изменения в современном мире; вместе с тем, возможности современного информационного общества не всегда поддаются точному прогнозу, что требует более глубокого понимания (и согласования действий) между дипломатами, политиками и международными организациями.

Ключевые слова: человек, политика, международные отношения, культура, информационные ресурсы, демократия.

* * *

УДК 327(477)

Лаврук Т. П., кандидат політичних наук, доцент кафедри філософії, філософії права і юридичної психології, Івано-Франківський університет права ім. Короля Данила Галицького (Україна, Івано-Франківськ)

АСИМЕТРИЯ СУЧАСНОГО СВИТОПОРЯДКУ: ФАКТОРЫ ОБЪЕКТИВАЦИИ

Нерівномірність соціально-економічного та культурно-цивілізаційного розвитку призводить до об'єктивного і закономірного наслідку – асиметрії сучасного світопорядку. В свою чергу це явище здійснює істотний зворотний вплив на геополітичну, ціннісну та інші сфери суспільного буття у всевітньому масштабі. Дослідження факторів такої асиметрії дозволить збагнути їхню значущість, хоча б частково знівелювати негативні наслідки і загрози тенденції.

Ключові слова: асиметрія сучасного світопорядку, геополітичні пріоритети, причинно-наслідкові зв'язки, перспективи розвитку, геополітична зумовленість.

Вагомим чинником і подразником ідейно-світоглядного генезису сучасної України є асиметрія сучасного світопорядку, котра акумулює і генерує чимало проблемних аспектів, зміст яких на рівні суспільної свідомості неухильно виявляє себе в ідеологічній формі, на рівні аксіологічно-світоглядних протистоянь. Іронія полягає в тому, що предметом ідеологічних баталій стають аспекти, здавалося б, дуже далекі від українських реалій і прикладних потреб.

Однак імперативна особливість сучасного глобалізованого світу якраз і полягає в тому, що світовий центр виявляється скрізь, периферія ж – ніде, що навіть наддержави не можуть почувати себе затишно і впевнено щодо майбутнього, оскільки слабші противники діють асиметрично і непередбачувано (Ж. Бодрійяр назвав це явище «німечю величі»), що будь-яка регіональна проблема може раптово інтернаціоналізуватися, набути універсальних, всезагальних ознак (достатньо пригадати проблеми кліматичних змін і екологічних негараздів, визнану на міжнародному рівні потребу узгодженого природокористування і енергозощадження).

Можливість раптової актуалізації певних резонансних аспектів сучасного світопорядку висуває перед ідеологічною сферою нові вимоги – навчитися оперативної й аргументовано реагувати на динамічні зміни. Причому, відповіді на виклики мають бути не половинчати, не палативними, а світоглядно-конкретними й безкомпромисними. Це змушує переглянути попередні підходи, які базувалися на обмеженому колі усталених проблемних аспектів, щодо яких сформувалися чіткі інтерпретаційні шаблони.

Нині проблемне поле, що потребує ціннісно-світоглядного реагування, розширюється і поглиблюється в геометричній прогресії. Ця обставина робить практично неможливим використання ідеологією попередніх стереотипних підказок. Як наслідок – ідеологічна сфера змушена інтенсивно нарощувати свій інтелектуальний рівень, інтелектуальне забезпечення, когнітивно-герменевтичну інструментальність, обізнаність з проблемами і перспективами розвитку, їхніми причинно-наслідковими зв'язками тощо. Та ідеологічна доктринальність, яка виявляється неспроможною модернізуватися чи яка не вважає за доцільне це робити у відповідності із зазначеними вимогами, набуває відверто маргінальних ознак, фатально втрачає суспільну підтримку і довіру.